

Květinové farní zahrady

Květinové záhony bývaly dříve na každé farní zahradě. Byly krásným a praktickým místem, které bylo zdrojem květin pro bohoslužebné účely i nektaru pro včely a další hmyz.

Chtěli bychom povzbudit (nejen) mladou generaci k obnově květinových záhonů na farních zahradách. V tomto letáku naleznete základní informace. Věříme, že další získáte od zkušených zahradníků a zahradnic ve své farnosti či sboru. Jde současně o skvělou možnost mezigeneračního dialogu a předávání zkušeností v rámci církve.

Přejeme Vám, aby Hospodin dával růst Vaším květinám i celému společenství

Marek Drápal,
předseda České křesťanské
environmentální sítě,
ckes.cz

Česká křesťanská
environmentální síť

Svatby, křtiny, pohřby i mnohé jiné církevní slavnosti a svátky se bez **květin** v kostele neobejdou. Kytice zdobí oltáře, stoly Páně i jiné části kostela. V mnohých kostelech a sborech je květinová výzdoba trvalou součástí bohoslužebného prostoru.

Ovšem **pěstování okrasných květin** je jen málokdy v souladu s moudrým stvořitelským dílem a nejruznějším způsobem **zatěžuje životní prostředí**:

- Při pěstování se používají **jedovaté chemické prostředky** na hubení plevelů, škůdců a chorob (herbicidy/pesticidy).
- Při pěstování ve vytápěném skleníku se spotřebovává velké množství **energie a hnojiv**.
- **Dovoz květin** z dalekých zemí (často letecky a kamionem) je problematický nejen z pohledu dopravních externalit, ale často i z důvodu **otřesných pracovních podmínek** (absence ochranných pomůcek, vykořisťování, dětská práce...).

Všechny tyto druhy zátěže životního prostředí zmizí, pokud si přirozeným způsobem **vypěstujeme květiny na farní zahradě**, tak jak to bývalo dříve zcela běžné. Vlastní výpěstky případně ještě doplníme sběrem na loukách v okolí (pozor na chráněné druhy). Květiny,

kteří si sami vypěstujeme, budou mít pro nás i účastníky bohoslužeb mnohem větší hodnotu a současně budou i symbolem těsnějšího propojení církve a **Božího stvoření**.

Ruku v ruce se **samozásobením květinami** přichází úvaha, jestli by někdy méně nebylo více a zda by nestačilo menší množství květinové výzdoby. Několik kytic z našich velkých slunečnic může zanechat lepší dojem než kostel „po střechu“ zaplněný různobarevnými květy z dovozu.

Rádi bychom Vám proto představili seznam doporučených **květin** především pro **farní zahrady**, ale pěstovat je samozřejmě mohou i další farníci na svých zahradách. Jde o **druhy nenáročné** a vhodné téměř do všech oblastí ČR. Jaké konkrétně si vyberete na farní zahradu, záleží pak už jen na Vás a prostoru, který květinám vyčleníte.

Příprava záhonů

Pokud již na farní zahradě záhony nejsou, zkuste se poptat **pamětníků** kde kdysi bývaly, nebo si sami vyberte nějaké vhodné **osluněné místo**, ideálně s dobře dostupnou dešťovou či jinou vodou. Vyměřený prostor důkladně zryjeme tak, aby drn směřoval dolů. Následně plochu obohatíme **kompostem**, promícháme se zemínou a urovnáme hráběmi, velmi dobře zalijeme a zakryjeme igelitovou či jinou plachtou, kterou na krajích zatížíme. Následně necháme pracovat slunce. **Teplota a vlhko** pod plachtou nejprve dá vyklíčit plevelům, které následně vlivem horka zajdou. Po pár teplých týd-

nech plachtu sundáme, mechanicky odstraníme zbylé plevely a případně ještě jednou urovnáme a zopakujeme postup s plachtou. Pak je pozemek připraven k **výsadbě**.

Jak na květy k řezu od jara do podzimu

Prvními jarními květinami jsou **cibuloviny** vysazované na podzim. Doporučujeme narcisy, tulipány a modřence.

Velmi krásně působí v květnu **pivoňky** a s nimi současně **dvouletky**. Z nich zmíníme hvozdíky, večernice nebo orlíčky.

Začátek léta je čas **růží** a **trvalek**, také začínají nakvétat první letničky. Cínie, krásenky a aksamitníky se přidávají záhy. Konec léta patří slunečnicím a přecházíme do podzimu, kde opět vedou trvalky – astříčky, rozchodníky nebo rudbékie.

Pro dostatečný přísun květinového materiálu je vhodné zasadit i **okrasné keře** – šeřík, zlatici, meruzalku krvavou, hortenzii stromečkovitou, tavoly, tavolníky. Jako doplněk ke kyticím poslouží i planě **rostoucí rostliny** – vrbové kočičky, kvetoucí trnky, traviny, šípky, chvojí nebo ptačí zob.

Z **estetického hlediska** doporučujeme promyslet skladbu rostlin tak, aby byly **záhony krásné po celou sezónu**, ne jen v určitou dobu. Ideálně tedy zkombinovat cibuloviny, dvouletky, letničky, trvalky. Vše zde také zakomponovat do již existující vzrostlé zahrady s ovocnými či okrasnými stromy a keři. Nejlépe vypadají záhony s **tzv. skupinovou výsadbou** (tulipány po více kusech na jednom místě), vyšší

rostliny dáváme do zadních řad (krásenka, slunečnice), snažíme se například o jednu barvu od druhu (opět méně je někdy více).

Pro výsadbu **trvalek** bude nutné pořídit **sazenice**, ideálně v místním zahradnictví, kde Vám mohou poradit s vhodným kultivarem pro danou oblast. Nejlepší dobou pro sázení je **podzim a brzké jaro**.

Letničky si můžete vypěstovat ze **semen**. Některé vzejdou z výsevu, který provedete přímo na záhon, jiné bude lepší předpěstovat v květináčku za oknem. Ven se zasadí po polovině května.

Dvouletky jsou specifické tím, že první rok mají jen listy a kvetou až rok příští. Pokud ale neustříhnete veškeré květy, krásně se samy v dalších letech rozmnožují vlastními semeny.

Většina popsaných rostlin preferuje **slunné či polostinné místo**. Při výsadbě a delších obdobích sucha je nutná **zálívka**. Hnojení stačí **vlastním kompostem**.

Plevel na trvalkových záhonech můžete značně potlačit pravidelně doplňovanou vrstvou **mulče**. Letničky mohou být na zvláštních záhonech nebo vsazovány mezi trvalky. Určitě ale doporučujeme sázet s **malým sponem** – čím méně volného místa, tím méně plevelu.

Květiny v zimě

I v zimě či brzy na jaře můžeme zdobit **květinami z vlastních zdrojů**. Můžeme přirychlit cibuloviny, použít kvetoucí pokojové rostliny nebo sestavit kytice z vlastních sušených květů. S přicházejícím jarem lze s úspěchem uplatnit napučené větvičky třešní, jablek, zlatice, listnatých keřů a kočičky. Celoročně můžeme využít větvičky stálezelených rostlin, jako je např. břečtan. Nejčastější letničky pěstované do sušených aranží jsou statice a slaměnky. Krásně drží barvu květů i po usušení. Su-

šit můžete i mnoho dalších druhů květů, barevnost bude ale slabší (česneky, černuchy – tobolky, řebříček, levandule, pivoňky, růže...). Nejsnadněji a zároveň nejlépe se květiny suší na půdě (ideálně teplé, suché, tmavé místo, kde proudí vzduch).

Jako **výplň a zajímavou texturu aranží** nasušte různé druhy travin, semeníky trvalek, bodláky, klasy obilí atd. Výsledkem bude výzdoba, která vydrží několik měsíců.

Seznam doporučených rostlin:

Cibuloviny

Narcisy, modřence, tulipány, okrasné česneky

Letničky

Laskavec (*Amaranthus cruentus*)
Měsíček (*Calendula officinalis*)
Krásenka (*Cosmos bipinnatus*)
Slunečnice (*Helianthus annuus*)
Statice (*Limonium sinuatum*)
Černucha (*Nigella damascena*)
Aksamitník (*Tagetes erecta*)
Cínie (*Zinnia elegans*)

Dvouletky

Orlíček (*Aquilegia vulgaris*)
Hvozdík (*Dianthus barbatus*)
Večernice (*Hesperis matronalis*)
Řimbaba (*Chrysanthemum parthenium*)
Zvonek (*Campanula persicifolia*)

Trvalky

Řebříček tužebníkový (*Achillea filipendula*)
Řebříček (*Achillea millefolium*)
Astríčky podzimní (*Aster*)
Mavuň (*Centranthus ruber*)
Třapatka (*Echinacea*)
Záplevák (*Helenium*)
Levandule (*Lavandula dentata/angustifolia*)
Zavinutka (*Monarda fistulosa*)
Dobromysl (*Origanum vulgare*)
Rudbékie (*Rudbeckia triloba*)
Rozchodník (*Sedum matrona*)
Chrpa (*Centaurea montana*)
Floxy (*Phlox*)
Pivoňky (*Paeonia*)
Růže (*Rosa*)

Co kdy sadit a sít?

 Cibuloviny	Nové cibuloviny sázíme na podzim (ideálně říjen, listopad).
 Trvalky	<p>Sazenice většinou kupujeme v lokálních zahradnictvích a sázíme na podzim nebo na jaře.</p> <p>Přesazování, dělení rostlin je vhodné opět na podzim či na jaře.</p>
 Dvouletky	<p>Vyséváme v pozdním jaře, první rok jim narostou listy, v roce druhém kvetou.</p> <p>Pro výsev doporučujeme předpěstovat sazenice a až později je vysadit ven.</p> <p>Rády se šíří samovýsevem!</p>
 Letničky	<p>S výsevy začínáme v brzkém jaru.</p> <p>Předpěstování sazenic – slunný parapet, fóliovník...</p> <p>Přímý výsev – vhodný jen pro některé druhy (měsíček, krásenka, černucha).</p>

Tipy pro nákup

Zasej radost

<https://www.sejuasklizim.cz/>

česká semena od Jany Pospíškové ze Znojma

LOUKYKVĚT

<https://www.loukykvet.cz/> – česká firma, která nabízí osivo především z evropských zdrojů

Ecobulbs

<https://ecobulbs.nl/>

jedna z mála firem pěstujících cibuloviny v biokvalitě

Jelitto

<https://www.jelitto.com/> – velká německá firma s trvalkami s řadou druhů v BIO kvalitě (i z ČR)

„Přejeme Vám, aby Hospodin dával růst Vaším květinám i celému společenství.“

Marek Drápal,
předseda České křesťanské environmentální sítě,
ckes.cz

Text: květinová farma Kveteto, Marek Drápal

Foto: květinová farma Kveteto

Sazba: Tomáš Vokatý

Vydala Česká křesťanská environmentální síť (ckes.cz) v roce 2025.

